سه‌شنبه ۱۲ دی ۱۴۰۲
شماره ۴۰۴۷
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

در چهارمین سالگرد شهادت حاج قاسم سلیمانی از قاب سیما چه می‌بینیم

فرکانس‌ها همه جهان او را پوشش نمی‌دهند

عاطفه جعفری - مریم غضنفری
گروه فرهنگ

بامداد جمعه، ۱۳ دی ماه ۱۳۹۸، برای همیشه در تاریخ ایران به عنوان لحظه‌ای تلخ و ناگوار ثبت شد. روز شهادت حاج قاسم سلیمانی نقطه آغازی برای گفتن و شنیدن روایت‌های تازه از ابعاد زندگی سیاسی و اجتماعی این سردار ایرانی بود. با نزدیک شدن به چهارمین سالگرد شهادت حاج قاسم سلیمانی، این انتظار شکل گرفت که رسانه ملی با نگاهی متفاوت و خلاقانه، برنامه‌هایی ویژه این مناسبت آماده کند. با هم بخشی از این برنامه‌های تولیدی را مرور می‌کنیم.

مینی سریال

«نور» مینی سریالی از حاج قاسم سلیمانی است که بعد از دو سال که فقط زمزمه‌هایی از این سریال به گوش می‌رسید، قرار است امسال در هشت قسمت از شبکه یک سیما پخش شود. این مینی سریال که به نوعی می‌توان گفت متفاوت‌ترین قالب محتوایی در این چهار سال است، روایتی از ماجرای تولد نفرجام حاج قاسم در کرمان را به تصویر می‌کشد. مینی سریال نور، به کارگردانی خیرالله نقیانی پور، نویسندگی آرش قادری و تهیه‌کنندگی مجتبی امینی قرار است از پنجشنبه ۱۴ دی ۱۴۰۲ پخش شود. نور از تولیدات سیما فیلم با مشارکت موسسه اندیشه شهید آوینی هر هفته پنجشنبه و جمعه به مدت ۲ خبر ساعت ۲۱ پخش خواهد شد.

مجتبی امینی، تهیه‌کننده این مینی سریال درباره بازیگر نقش حاج قاسم، پیش از این، و نیز درباره این سریال گفته بود: در سریال نور، ما دریک ماموریت هستیم و به شخصیت حاج قاسم نمی‌رسیم و بازیگری، نقش سردار سلیمانی را بازی نمی‌کند. «مهدی نقویان، رئیس سیما فیلم نیز درباره ساخت یک سریال از زندگی سردار دل‌ها حاج قاسم سلیمانی گفته بود: «ان شاءالله با کمک و همراهی مکتب شهید سلیمانی ما شاهد یک سریال کامل از زندگی حاج قاسم خواهیم بود»، به گفته مهدی نقویان این سریال مستقیم به شخصیت حاج قاسم نمی‌پردازد، اما در وقایع اهمیت خاص قاسم در منطقه و شجاعت و ذکاوت فرمانده این سردار بزرگ را در جای جای سریال مطرح می‌کند.

شبکه یک

به مناسبت چهارمین سالگرد این شهید بزرگوار، ویژه برنامه «جهان مرد» از شبکه یک پخش می‌شود. این برنامه ویژه ۳۰ سال فعالیت جهادی حاج قاسم سلیمانی در منطقه غرب آسیا است. جهان مرد برنامه‌ای ترکیبی و به تهیه‌کنندگی و کارگردانی محمدهادی نعمت‌اللهی و سیدصادق شهرابنویی و سردبیری میکائیل دیانی در گفت‌وگو با همرزمان حاج قاسم سلیمانی ناگفته‌هایی از نقش ایشان در امنیت ایران و منطقه را بازگو می‌کند. ویژه برنامه جهان مرد که تهیه شده در بنیاد مکتب حاج قاسم است، از ۵ دی ماه هرشب حوالی ساعت ۲۳:۰۰ از شبکه یک سیما پخش می‌شود.

شبکه دو

برنامه‌ای گفت‌وگو محور «میهمان داریم» به تهیه‌کنندگی و کارگردانی مصطفی هیودی از شبکه دو سیما به این مناسبت روی آنتن رفته است. این برنامه، روایت تعدادی از مادران شهدا در دیار با سردار شهید، حاج قاسم سلیمانی است و به میزبانی فاطمه افشاریان انجام می‌شود. میهمان دارم، از ۵ الی ۱۳ دی ۱۴۰۲ در قالب ۱۱ قسمت ۳۵ دقیقه‌ای هر شب حوالی ساعت ۹ پخش می‌شود. تکرار این برنامه روز بعد حوالی ساعت ۱۱:۱۵ دقیقه پخش می‌شود.

شبکه امید

شبکه امید که شبکه تخصصی برای نوجوان است در این ایام با برنامه «عمو قاسم» به روی آنتن می‌رود. هر قسمت این برنامه با هدف ترویج روحیه خودباوری، تحکیم غرور ملی و معرفی قهرمانان ملی از شبکه امید پخش می‌شود. این برنامه گفت‌وگومحور بوده و در هر برنامه در رویکرد کلی پیگیری می‌شود. گفت‌وگو با مهمانان در راستای هدف برنامه و برگزاری مسابقاتی جذاب با محوریت آشنایی هر چه بیشتر دانش‌آموزان با قهرمان کشور، شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی است. در این برنامه، با دانش‌آموزان راجع به محورهای برنامه گفت‌وگو می‌شود و طی آن دیدگاه نوجوانان درباره پیشرفت و هویت ملی را می‌شنویم. پس از گفت‌وگو با نوجوانان، از یک کارشناس دعوت می‌شود تا راجع به صحبت‌های شکل‌گرفته و همچنین موضوع برنامه، از دیدگاه تخصصی به مساله بپردازد. «عمو قاسم» به تهیه‌کنندگی محمد درویشی، سردبیری هانیه سمندری و با اجرای رامتین چیت‌سازان و فاطمه امجدیان به مناسبت ایام شهادت سردار حاج قاسم سلیمانی، پخش می‌شود. این برنامه از دو دی ماه روزهای شنبه تا سه شنبه ساعت ۱۹ تا ۲۰ و چهارشنبه تا جمعه ساعت ۱۸ تا ۱۹ از شبکه امید و با مشارکت اداره کل فرهنگی هنری، اردوها و فضاهای پرورشی وزارت آموزش و پرورش به روی آنتن خواهد رفت.

شبکه افق

در شبکه افق که به منظور تمرکز بیشتر بر روی مسائل انقلاب اسلامی تاسیس شده است، «امسال» به مناسبت چهارمین سالگرد شهادت حاج قاسم سلیمانی، برنامه «راز شهادت» به روی آنتن می‌رود. تهیه‌کنندگی این برنامه با سیداحمد موسوی‌صمدی و مجری آن هم وحید یامین‌پور است. ویژه برنامه راز شهادت با محوریت جستارهایی در جایگاه و معنای شهید و شهادت، با حضور آیت‌الله تحریری، آیت‌الله یزدان‌پناه، آیت‌الله فروغی و استاد محمدتقی فیاض پخش از روز شنبه ۹ دی ماه ساعت ۲۲ به روی آنتن می‌رود. تکرار این برنامه در روز بعد ساعت چهار بامداد و ۱۴:۳۰ ظهر امکان نمایش را دارد.

شبکه تهران

مستند «حبیب مقاومت» به کارگردانی احمد عبدالرحیمی با موضوع اقدامات شهید سلیمانی در شکل‌گیری حزب‌الله لبنان از قاب شبکه تهران پخش می‌شود. این مستند ۶۰ دقیقه‌ای درباره نقش حاج قاسم در شکل‌گیری حزب‌الله، جنگ ۳۳ روزه و بعد از آن روایت می‌کند.

در این مستند گفت‌وگومحور با سید حسن نصرالله (دبیر کل حزب‌الله لبنان)، سیدهاشم صفی‌الدین (معاون اجرایی حزب‌الله لبنان)، «مسعود اسدالله‌لی (کارشناس ارشد مسائل بین‌الملل و منطقه‌ای) و منوچهر متکی در خصوص نقش سردار شهید قاسم سلیمانی و اقدامات او مصاحبه شده است.

شبکه چهار

ویژه برنامه «سپهبد» به تهیه‌کنندگی محسن یزدی و با اجرای محمد دلاوری ساعت ۲۲:۳۰ از شبکه چهار سیما پخش می‌شود. سپهبد برنامه‌ای متفاوت و صریح درباره حضور منطقه‌ای ایران و عملکرد سردار سلیمانی است. در این برنامه دلاوری با میهمانانش علم صالح پژوهشگر و دانشیار دانشگاه ملی استرالیا، قیس قریشی تحلیلگر سیاسی ساکن لندن، کامران پورصفر پژوهشگر و مورخ تاریخ، مسعود اسدالله‌لی تحلیلگر و کارشناس مسائل بین‌المللی، مجید شاکری اقصادوادان و کوروش علیانی نویسنده و پژوهشگر درباره زندگی و عملکرد سردار سپهبد سلیمانی گفت‌وگو می‌کنند و رویکرد اصلی این برنامه همانطور که گفته شد، درباره رویکرد قدرتمند ایران در منطقه است که در این بین نقش حاج قاسم در این رویکرد قدرتمند مورد بررسی قرار می‌گیرد.

وقتی از قطر حمایت کردیم

یکی از کارشناسان این برنامه موضوع قطر و مشکلاتی را که چند سال پیش در منطقه پیدا کرده بود، تعریف کرد و گفت: «وقتی چند سال پیش قطر دچار مشکل شد و همه کشورهای منطقه پشتش را خالی کردند، ایران کنار قطر ماند. خود قطری‌ها از این انتخاب ایران شوکه شده بودند و می‌گفتند چون عملکرد ما در سوریه مشخص بود و ایران از همه چیز مطلع ما فکر می‌کردیم ایران به کشورهای دیگر منطقه می‌پیوندد اما این اتفاق نیفتاد.

حالا دلیل این کار این بود که حاج قاسم با وجود اینکه از کارهای قطر در سوریه به طور کامل اطلاع داشت اما وقتی در شورای عالی امنیت ملی در مورد قطر بحث شد و عده‌ای گفتند که ما نباید کنار قطر قرار بگیریم، ایشان مخالفت کرد و در بحث شورای همکاری‌ها قطر را نجات داد. از آن طرف بارزانی را نجات داد، با وجود همه کارهایی که آنها انجام دادند.»

مرد میدان و دیپلماسی

نکته دیگری که در این برنامه در خصوص رویکرد منطقه‌ای ایران مورد توجه قرار گرفته است، موضوع مرد میدان بودن قاسم سلیمانی در کنار دیپلماسی بود. یکی از کارشناسان برنامه در مورد این موضوع گفت: «حاج قاسم وزیر خارجه نبود اما نجات دهنده و وزارت خارجه بود، سمت میدان و دیپلماسی بارها مطرح شده است و خیلی ها گفته اند که شهید سلیمانی مرد میدان بود اما همیشه دیپلماسی را نجات داد. او یک دیپلمات توانمند بود. آرمان برایش مهم بود اما درکنار آرمان خواهی واقعیت‌ها را هم می‌دید و آنها را در جهت آرمان‌ها به کار می‌گرفت.» کوروش علیانی که کارشناس فرهنگی این برنامه است در مورد موضوع دیپلماسی و میدان در نگاه حاج قاسم گفت: «قطر با ما دشمنی کرده است و به نظر می‌آید آنچه می‌آید دیپلماسی و میدان بود که اری است که خود در آن پیروز بوده اما در جاهای دیگر این خود را نمی‌بینیم. هیچ کس آن را نمایش نمی‌دهد.»

جبور حلب آزاد شد؟

در مورد این موضوع با راصد حست شده است که حاج قاسم در بسیاری از موارد با رهبر مشورت می‌کرد. در این برنامه به این موضوع هم اشاره شد و یکی از کارشناسان گفت: «ایشان در بیشتر موارد نظر رهبری را می‌گرفت، حتی اگر این نظر مخالف با نظر خودش بود. نظر ایشان را جزم می‌کرد.»

در ادامه این موضوع مطرح می‌شود که برای حاج قاسم، بن بستی وجود نداشت. گاهی که در سوریه به مشکلی برمی‌خورد، سعی می‌کرد آقدر در موضوع را بررسی کند تا راهی برای آن مشکل پیدا شود. ایشان دمشق را نجات داد؛ اسیر شرایط نشد و از دل بحران ها، فرصت ها را ایجاد کرد. در هر زمان شروع بحران سوریه، شهر حمص یکی از آن شهرهایی بود که بسیار مشکل داشت و خود سوری ها بمآن شهر نمی‌رفتند. یکی از کارشناسان این برنامه در توضیح اینکه حاج قاسم چه کاری را در آن زمان انجام داد، گفت: «او یک شخصیت استثنایی بود. اوایل بحران سوریه، داشت روی نقشه توضیحاتی را می‌داد و گفت من به حمص رفتم. اول باور نکردم، اما او توضیح داد که چه کاری کرده است و افسران سوری را راهنمایی کرده است. باری آزادسازی حلب هم نقشه‌ای که داشت موفقیت آمیز بود و می‌گفت آن طرفی ها بزنامه دارند که حلب را بگیرند و آن را به عنوان پایتخت موقت معرفی کنند و بعد هم همه دنیا آنها را به رسمیت بشناسند. اما او این اجازه را نداد و با کمک سوری ها حلب آزاد شد.»

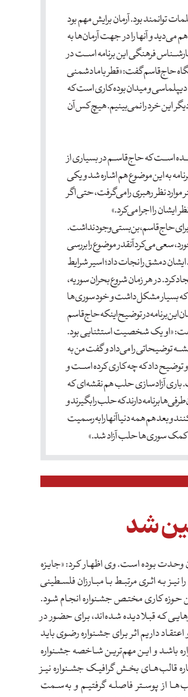

نگاهی متفاوت به سیاست‌ورزی شهید سلیمانی به روایت سپهبد

حاج قاسم ایران را چگونه می‌خواست؟

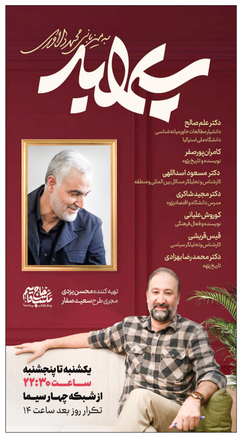

اقتدار منطقه‌ای و عوامل مؤثر در حفظ و تقویت آن امروز یکی از اصول اساسی قدرت به شمار می‌رود. اگر ما به این عوامل دست به دست هم دیگر دهند، آنگاه مؤلفه‌ای به نام قدرت شکل می‌گیرد. هنگامی که این مؤلفه‌های قدرت را در قالب سیاسی کنند و مان بررسی می‌کنیم، آنگاه بهتر متوجه می‌شویم که اقتدار منطقه‌ای چه تاثیری در ارتقای جایگاه یک کشور در تمامی عرصه‌های موجود دارد. این قدرت به خصوص طی چند سال اخیر با رشد و ارتقای توان دفاعی جمهوری اسلامی ایران به ویژه از طریق توان موشکی توانسته تا حد زیادی این اقتدار را به منصه ظهور برگذارد. برنامه «سپهبد» که این شب ها از شبکه چهار سیما در حال پخش است، قرار است در دومرحله مبین رویکرد منطقه‌ای صحبت کند و در این میان از اقتدار ایران هم بگوید. این برنامه نسبت حاج قاسم سلیمانی و مجموعه عملکردش در جمهوری اسلامی را با ساختار قدرت بررسی می‌کند. قاسم سلیمانی از آنها بود که نقش موثری در اقتدار جمهوری اسلامی خارج از مرزهای ایران داشت.

سپهبد به این اشاره داد که ایران همیشه با تکیه به توان داخلی خود، مؤلفه‌های یومی قدرت و تاثیرگذار ایجاد کرده که امروز در محیط پیرامونی اش اگر نامی وجود دارد، خودش از امنیت پایدار برخوردار است. این امنیت پایدار مرهون قدرت نظامی، نیروهای مسلح کارآمد، علم و پیشرفت علمی، اقتصاد قوی و مستقل، نیروهای نظامی و فادار و... است. حاج قاسم در این بازیِ آنقدر موثر نقش‌های چندوجهی ایفا کرد که نمی‌توان به راحتی از کنار تاثیرگذاری اش گذشت. چهارسال از بدونش می‌گذرد و در این سال‌ها اگر برای هر روز هم برنامه‌ای تولید شود باز نقش‌هایی از او وجود دارد که ناگفتنی است و می‌تواند برنامه‌ای به خود اختصاص دهد. حاج قاسم سلیمانی تراز مسلمانی بود اتسانی که با سلوک خاص خود هم معنویت عجیبی در سطح جامعه پدید آورد و هم طیف‌های مختلف کشور را به سمت خود جذب کرد. انسان مسلمانی که هم کشور و نظام سیاسی سوریه را از خطر سقوط نجات داد و هم درمنده‌تا برای رهاسازی دختران فرقه ایزدی عراق وارد میدان شد. هم فتح‌الفتوح پدید آورد و هم ارایبکه در حین عملیات ناگزیر از خانه مخروبه یک شهروند سوری استفاده کرد، از صاحب آن عذرخواهی کرد و هم با شجاعت به دل دشمن زد و یارها در حلقه محاصره قرار گرفت و به تعبیر رهبر معظم انقلاب سه بار تا مرز شهادت رفت. در این مطلب سعی کرده ایم از این برنامه جذاب بیشتر بگوییم.

وقتی از کردها حمایت کردیم

یکی از کارشناسان این برنامه موضوع قطر و مشکلاتی را که چند سال پیش در منطقه پیدا کرده بود، تعریف کرد و گفت: «وقتی چند سال پیش قطر دچار مشکل شد و همه کشورهای منطقه پشتش را خالی کردند، ایران کنار قطر ماند. خود قطری‌ها از این انتخاب ایران شوکه شده بودند و می‌گفتند چون عملکرد ما در سوریه مشخص بود و ایران از همه چیز مطلع ما فکر می‌کردیم ایران به کشورهای دیگر منطقه می‌پیوندد اما این اتفاق نیفتاد.

حالا دلیل این کار این بود که حاج قاسم با وجود اینکه از کارهای قطر در سوریه به طور کامل اطلاع داشت اما وقتی در شورای عالی امنیت ملی در مورد قطر بحث شد و عده‌ای گفتند که ما نباید کنار قطر قرار بگیریم، ایشان مخالفت کرد و در بحث شورای همکاری ها قطر را نجات داد. از آن طرف بارزانی را نجات داد، با وجود همه کارهایی که آنها انجام دادند.»

مرد میدان و دیپلماسی

نکته دیگری که در این برنامه در خصوص رویکرد منطقه‌ای ایران مورد توجه قرار گرفته است، موضوع مرد میدان بودن قاسم سلیمانی در کنار دیپلماسی بود. یکی از کارشناسان برنامه در مورد این موضوع گفت: «حاج قاسم وزیر خارجه نبود اما نجات دهنده و وزارت خارجه بود، سمت میدان و دیپلماسی بارها مطرح شده است و خیلی ها گفته اند که شهید سلیمانی مرد میدان بود اما همیشه دیپلماسی را نجات داد. او یک دیپلمات توانمند بود. آرمان برایش مهم بود اما درکنار آرمان خواهی واقعیت‌ها را هم می‌دید و آنها را در جهت آرمان‌ها به کار می‌گرفت.» کوروش علیانی که کارشناس فرهنگی این برنامه است در مورد موضوع دیپلماسی و میدان در نگاه حاج قاسم گفت: «قطر با ما دشمنی کرده است و به نظر می‌آید آنچه می‌آید دیپلماسی و میدان بود کاری است که خود در آن پیروز بوده اما در جاهای دیگر این خود را نمی‌بینیم. هیچ کس آن را نمایش نمی‌دهد.»

جبور حلب آزاد شد؟

در مورد این موضوع با راصد حست شده است که حاج قاسم در بسیاری از موارد با رهبر مشورت می‌کرد. در این برنامه به این موضوع هم اشاره شد و یکی از کارشناسان گفت: «ایشان در بیشتر موارد نظر رهبری را می‌گرفت، حتی اگر این نظر مخالف با نظر خودش بود. نظر ایشان را جزم می‌کرد.»

در ادامه این موضوع مطرح می‌شود که برای حاج قاسم، بن بستی وجود نداشت. گاهی که در سوریه به مشکلی برمی‌خورد، سعی می‌کرد آقدر در موضوع را بررسی کند تا راهی برای آن مشکل پیدا شود. ایشان دمشق را نجات داد؛ اسیر شرایط نشد و از دل بحران ها، فرصت ها را ایجاد کرد. در هر زمان شروع بحران سوریه، شهر حمص یکی از آن شهرهایی بود که بسیار مشکل داشت و خود سوری ها بمآن شهر نمی‌رفتند. یکی از کارشناسان این برنامه در توضیح اینکه حاج قاسم چه کاری را در آن زمان انجام داد، گفت: «او یک شخصیت استثنایی بود. اوایل بحران سوریه، داشت روی نقشه توضیحاتی را می‌داد و گفت من به حمص رفتم. اول باور نکردم، اما او توضیح داد که چه کاری کرده است و افسران سوری را راهنمایی کرده است. باری آزادسازی حلب هم نقشه‌ای که داشت موفقیت آمیز بود و می‌گفت آن طرفی ها بزنامه دارند که حلب را بگیرند و آن را به عنوان پایتخت موقت معرفی کنند و بعد هم همه دنیا آنها را به رسمیت بشناسند. اما او این اجازه را نداد و با کمک سوری ها حلب آزاد شد.»

چارسو

آرزوی شهاب حسینی و شکستن قلکش

شامگاه یکشنبه ۱۰ دی، فیلم «مقیمان ناکجا» در سینما تک موزه هنرهای معاصر تهران به نمایش درآمد و پس از آن شهاب حسینی -کارگردان و بازیگر این فیلم- در جمعی صمیمانه با حضور هواداران خودش و نیز علاقه‌مندان به سینما پاسخگوی سوال آنها شد.

او در این مراسم گفت: «کمال در حرفه ما باید در روال نرمال خودش پیش رود و پس از عبور از مراحلی همچون بازبینی و کارگردانی می‌توانند به نویسندگی برسند که به‌نظرم در بالاترین درجه است.» وی درباره آرزویی که دارد، بیان کرد: «آرزوم تاسیس یک مدرسه یا دانشگاه تخصصی است تا در کنار تدریس واحد‌های تخصصی سینمایی و هنری، شرایطی در آنجا فراهم شود تا هر محصل یا دانشجو در چند ترم ابتدایی، فقط علوم انسانی را بیاد بگیرد.» حسینی افزود: «اگر درس نخوان بودن من فقط در یک جا کمکم کرده باشد، همان دوران دبیرستان بود که به خاطر تنبل بودن مجبور شدم در رشته علوم انسانی درس بخوانم. نسل من یک خوش‌شانسی بزرگ داشت که در عرصه هنر از سینما و تئاتر تا موسیقی شاهد حضور افراد یا بندهایی بودیم که دیگر تکرار نمی‌شوند.» این بازیگر با تاکید بر غنی بودن ادبیات ایران گفت: «من بر سر اینکه بعضی‌ها خود را نویسنده و کارگردان می‌دانند بحث دارم، چون نویسندگی حرفه‌ای جداست. اغلب مشکل در سینمای امروز ما هم به فیلمنامه مربوط می‌شود. من هم امیدوارم روزی بتوانم دو اثری را که از غلامحسین ساعدی مدنظر دارم، بسازم.»

وی افزود: «وقتی شبکه نمایش خانگی تشکیل شد این تصور را داشتم که شاید آثاری در حد میانه سینما و تلویزیون با تمرکز بر آثار ادبی در شبکه ساخته شوند.» حسینی درباره بودجه فیلم‌هایی که می‌سازد، گفت: «اقدام به فیلمسازی من شخصی و با قلک‌هایی است که می‌شکنم به همین دلیل مجبورم سراغ فیلم‌های با هزینه‌های تولید کم بروم. در مقطعی که «مقیمان ناکجا» را ساختم (همزمان با تولید سریال شهرزاد)، بودجه ساخت فیلم حدود دو تا سه میلیارد تومان بود، ولی ما این فیلم را با ۶۰۰ میلیون تومان ساختیم و لوکیشن آن هم سالن بیلیارد سریال «شهرزاد» بود که البته دیگر تخریب شده است.» از نکات قابل توجه این جلسه حضور دختران و پسران نوجوان و جوانی بود که با هدیه و تابلوی نقاشی به تماشای فیلم شهاب حسینی و دیدن خود او به سینما تک موزه هنرهای معاصر آمده بودند که برخی از آنها از شهرهای دیگر خود را به موزه رسانده بودند. همچنین یک مخاطب اهل سوریه هم در برنامه حاضر بود که شهاب حسینی آرزو کرد کشورش روزهای خوش را هم ببیند.

جایزه بزرگ «گرافیک رضوی» به نام فلسطین شد

نشست خبری بخش هنرهای تجسمی بیست و یکمین جشنواره بین‌المللی فرهنگی هنری امام (ره) در بخش های گرافیک، عکس و خوشنویسی دوشنبه ۱۱ دی ماه در حوزه هنری برگزار شد. مسعود نجابتی، دبیر بخش گرافیک رضوی در توضیح این بخش گفت: «تمام سعی ما در شورای هنری بخش گرافیک برای این بود که در این بخش طراوت و تازگی را در موضوع و قالب حفظ کنیم، چون مخاطب دیگر تکرار را نمی‌پذیرد و بخشی از رکود موجود در گرافیک از همین تکرار نشأت می‌گیرد. در دوره گذشته جشنواره رضوی بخش گرافیک تغییرات خوبی را تجربه کرد که این تکرار و رکود را کمی به عقب راند و حتی برای اولین‌بار، بخش طنز ترسیمی و پوستر به گرافیک جشنواره رضوی اضافه شد، اما مسال نیز در این بخش تغییراتی در موضوع و محتوا دارد.» وی بیان کرد: «دوره گذشته جشنواره، به معارف و سیره امام رئوف و ارادت هنرمندان به ساحت قدسی امام (ره) را پرداخته بود، اما امسال به تولی و تبری برای نفی هر آنچه غیر خدا و طاغوت است، می‌پردازیم. سلوچه گرافیک رضوی برگرفته از ابعاد سیاسی زندگی امام هشتم (ع) است که عمده ماموریت آنمه نیز مبارزه با طاغوت بوده است. ما این موضوع را اساس کار بخش گرافیک جشنواره گذاشتیم؛ چراکه وظیفه هر مسلمانی است که با طاغوت درون و بیرون که مصادیق مختلف دارد، مبارزه کند.»

به گفته نجابتی، مصادیق مبارزه با طاغوت نیز به «مبارزه با طاغوت درون و جهاد اکبر»، «مبارزه با طاغوت بیرونی»، «مبارزه با ناهنجاری اجتماعی و اخلاقی»، «مبارزه با بی‌عدالتی و مفاسد اقتصادی» و «مبارزه با تفرقه و اختلاف» تقسیم می‌شود. بحث وحدت از مهم‌ترین مسائل است؛ چراکه عمده تلاش دشمن برهم زدن وحدت بوده است. وی اظهار کرد: «جایزه بزرگ امسال بخش گرافیک را نیز به اثری مرتبط با مبارزان فلسطینی اختصاص داده‌ایم که در این حوزه کاری مختص جشنواره انجام شود. طبق اعلام در فراخوان، از کارهایی که قبلا دیده شده‌اند، برای به حضور در جشنواره استقبال نمی‌کنیم و اعتقاد داریم اثر برای جشنواره رضوی باید تولیدی و مختص به جشنواره باشد و این مهم‌ترین شاخصه جشنواره رضوی است.» نجابتی درباره قالب‌های بخش گرافیک جشنواره نیز توضیح داد: «در بخش قالب‌ها از پوستر فاصله گرفتیم و به سمت گرافیک آمدیم. اما محدودش نکردیم؛ منظورمان ارتباط تصویری است که هر اثر تجسمی که بتواند روایتی داشته باشد، پیامی منتقل کند و اساس کارش ایده باشد، مدنظر ماست.» وی درباره جوایز نیز افزود: «در هر پنج موضوع بخش گرافیک، سه جایزه داریم و همچنین جایزه بزرگ را به موضوع فلسطین اختصاص دادیم.»

ادامه در صفحه ۱۳

سه‌شنبه ۱۲ دی ۱۴۰۲
شماره ۴۰۴۷
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

۶ خرده‌روایت از زیست و زمانه شهید سلیمانی در برنامه «جهانمرد»

ایرانِ جهانمرد

این شب ها شبکه اول سیما میزبان ویژه برنامه‌ای است که به بهانه شهادت حاج قاسم سلیمانی و به سفارش بنیاد مکتب حاج قاسم تولید شده است. «جهانمرد» اگرچه طبق اعلام قبلی قرار بود ساعت ۲۳:۱۵ پخش شود اما هر شب با تغییراتی در پخش همراه است. این برنامه در قالب گفت‌وگوهایی با همراهان و دوستان حاج قاسم سلیمانی، تلاش دارد تا صورت‌بندی از ۴۰ سال مجاهدت این سردار شهید ارائه دهد. دکور برنامه ترکیبی است الهام گرفته شده از تونل های حفاری شده حزب‌الله لبنان در ضاحیه، اما فارغ از فرم برنامه، آنچه باعث شده تا این برنامه را متفاوت کند، روایت ها و ناگفته هایی است که برای اولین بار در این برنامه توسط شاهدان عینی گفته می‌شود. برای اینکه بدانیم این برنامه چه محتوایی از حاج قاسم را برای نمایش انتخاب کرده، به سراغ تهیه کننده، کارگردان و سردبیر این برنامه رفتیم و در کنارش از ناگفتنی هایی گفتیم که این برنامه به آن پرداخته است.

هادی نعمت‌اللهی، تهیه‌کننده جهانمرد در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درخصوص شکل‌گیری برنامه گفت: «آمریکایی ها، ۲۵ سال پیش با طراحی خاورمیانه نوین به منطقه ما آمدند و این برنامه تلاش دارد نقش حاج قاسم را در برابر این حرکت آمریکایی ها نشان دهد. تمام تلاش ما در برنامه جهانمرد نشان دادن موفقیت حاج قاسم در این ۲۵ سال و شکست آمریکایی ها در منطقه است تا آنجا که امروز غرب آسیای نوینی را می‌بینیم که بر مبنای محور مقاومت جلو می‌رود. این برنامه داستان اقتدار حاج قاسم و نیروهای مقاومت و افول آمریکایی ها در این منطقه را نمایان می‌کند.» یکی از ویژگی های این برنامه، دکوری است که در آن استفاده شده و باعث گنجکاوی مخاطب می‌شود. صادق بی‌بی‌شهربانویی، کارگردان جهانمرد درخصوص طراحی دکور و کارگردانی این برنامه گفت: «ما وقت بسیاری را برای ساخت دکور این برنامه صرف کردیم تا دکوری بسیار نزدیک به تونل‌های حزب‌الله لبنان در جنوب بیروت و منطقه ضاحیه طراحی کنیم. این موضوع را در چیدمان، نوع فیلمبرداری، دکوپاژها و میزانسن ها نیز رعایت کردیم. خیلی سعی کردیم فضای عملیات را در برنامه شبیه‌سازی کنیم و این موضوع را در آیتم‌ها و استفاده از آرشیو نیز رعایت می‌کردیم. از طرفی به واسطه اینکه برای حاج قاسم کار می‌کردیم با اینکه قرار بود کار از تلویزیون پخش بشود اما تلاش من این بود قاب های سینمایی را به مخاطب‌مان عرضه کنیم تا از دیدن برنامه لذت ببرد.»

همچنین میکائیل دیانی، سردبیر برنامه جهانمرد درخصوص جزئیات تولید این برنامه گفت: «ما سعی داشتیم تا در گفت‌وگو با شاهدان میدانی اتفاقاتی که حاج قاسم در آنها تاثیرگذار بود را در بعرهه های مختلف نشان دهیم؛ از ماجراهای داخلی مثل دفاع مقدس و برخورد با اشرار تا ماجراهای بین‌المللی و پرونده‌های اطراف این مثل پرونده افغانستان در زمان مجاهدین، پرونده عراق پس از سقوط صدام، پرونده لبنان در جنگ ۳۳ روزه تا ماجراهای دهه ۹۰ و جنگ سوریه و عراق و ظهور داعش. به طور کلی سعی کردیم با شاهدان عینی فرماندهی حاج قاسم را هم از بعد استراتژیک و هم از بعد میدانی بررسی کنیم. چیزی که در طول این چهار سال پس از شهادت حاج قاسم مغفول واقع شده، در این چهار سال کارکرد‌های اجتماعی -فرهنگی حاج قاسم و مکتب حاج قاسم بود که در برنامه های مختلف مورد بررسی قرار گرفته ولی اصل مجاهدت و تاثیرگذاری حاج قاسم در موضوع غرب آسیا مغفول واقع شده است. اصل کار حاج قاسم یک مجموعه اقدامات نهضتی بوده که منجر به تغییرات کلان در منطقه غرب آسیا شده است. ما می‌دانیم مثل ایشان با اقدامات نهضتی شان بعد از سقوط صدام، کشور عراق را ساماندهی کردند و رهبران عراق به پشتوانه مردم شان یک دولت مردمی عراقی شکل دادند و تلاش ما این بوده که در این برنامه وجوه نهضتی حاج قاسم را نشان بدهیم.» آنچه در ادامه می‌خوانید شرح روایتی است که میهمانان برنامه جهانمرد از زندگی و زمانه حاج قاسم سلیمانی تعریف کردند. این شش مورد تنها نمونه هایی از مجموعه ناگفته هایی است که در این برنامه مطرح شده است.

۱ ساماندهی مبارزات انقلابی

شاید کمتر کسی می‌دانست که قاسم سلیمانی یکی از نیروهای پیشگام و برنامه‌ریز مبارزات انقلابی کرمان بوده است. خانه حاج قاسم و همراهانش در کرمان مرکز برنامه‌ریزی و عملیات های نیروهای مبارز و انقلابی بر ضد رژیم ستمشاهی بود و راهپیمایی ها و عملیات های خیابانی مبارزان در خانه حاج قاسم ساماندهی می‌شد. خانه‌ای که میانگین سنی ساکنان آن ۱۷ سال بود. حاج قاسم برای نیروهای ساواک در کرمان شناخته شده بود و در ماجرای به آتش کشیده شدن مسجد جامع کرمان توسط ساواکی ها و دفاع نیروهای انقلابی در برابر آنها، یکی از کسانی که مورد ضرب‌وشتم قرار می‌گیرد و بازداشت می‌شود، قاسم سلیمانی است.

۲ متوقف کردن عملیات کربلای ۴ و نقش حاج قاسم

ماجرای کربلای ۴ چند سال پیش در رسانه خیلی پررنگ شد. آن موقع که موج حملات علیه محسن رضایی پررنگ شده بود، حاج قاسم سلیمانی برای اولین بار در یک برنامه تلویزیونی به صورت تلفنی روی آنتن آمد. حاج قاسم در این برنامه اعلام کرد که «کربلای ۴ عملیات اصلی بود، نه فرعی و فقط عملیات کربلای ۴ نبود که به موفقیت نرسید. عملیات رمضان و والفجر مقدماتی هم بودند که کارهای بسیاری برای آنها انجام داده بودیم اما به نتیجه نرسیدند. بعضی مطرح می‌کنند چرا عملیات لو رفت؟! آقای رضایی دستور عملیات دادند اما این یک تصمیم شخصی نبود. ما در همه عملیات ها درصدی از لو رفتگی را داشتیم. منطق لو رفتن نمی‌تواند مانع یک عملیات شود که چندین ماه برای آن تدبیر شده است اما در منطق نظامی وقتی دیدیم این عملیات قابل ادامه دادن نیست تصمیم به توقف عملیات گرفته شد.» در این برنامه برای اولین بار نقش حاج قاسم و لشکر ثارالله در توقف عملیات کربلای ۴ مطرح می‌شود. از آنجایی که لشکر ثارالله به فرماندهی حاج قاسم سلیمانی جزء لشکرهای پیشگام در کربلای ۴ بود و زودتر از دیگران با واقعه و لو رفتگی عملیات مواجه شد، در تصمیم متوقف کردن عملیات نقش جدی داشتند. حسن پلارک، فرمانده پشتیبانی لشکر ۴۱ ثارالله در برنامه جهانمرد می‌گوید: «حاج قاسم که این صحنه را دید و در میدان بود، پشت بیسیم داد می‌زد که آقا محسن لغوش کن، لغوش کن، و پیش از آنکه نیروهای زیادی درگیر عملیات شوند، عملیات متوقف شد.

۳ داستان کمک حاج قاسم به احمد شاه مسعود و خرید تانک از فرماندهان روس

اتلاف شمال در فشار سنگین بود، احمد شاه مسعود در دره پنجشیر درمانده بود و مجاهدین ناامید و پاشیده شده بودند. در این موقعیت حاج قاسم به سراغ آنها رفت و به آنها روحیه داد. سپس وعده تامین تجهیزات سبک و سنگین را به آنها داد تا دوباره سامانده هی پیدا کنند. مسعود اسدالله‌لی در برنامه جهانمرد گفت: «شوروی تازه فروپاشیده بود و کشورهای تجزیه شده هنوز ساماندهی نشده بودند. فرماندهان روس در کشورهای تشکیل شده دارای ادوات جنگی بودند، حاج قاسم به سراغ یکی از این کشورها و فرماندهان حاضر در آنجا رفت